

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
КОМИСИЈА ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ ДОГАЂАЈА
У И ОКО СРЕБРЕНИЦЕ ОД 10. ДО 19. ЈУЛА 1995.

ДОДАТАК ИЗВЈЕШТАЈУ ОД 11. ЈУНА 2004.
О ДОГАЂАЈИМА У И ОКО СРЕБРЕНИЦЕ
ОД 10. ДО 19. ЈУЛА 1995.

Бања Лука, 15. октобар 2004.

НАПОМЕНА:

- Комисија доставља Извјештај Влади Републике Српске, као оснивачу, на усвајање и даљи поступак.*
- Прилози уз Извјештај садрже и документацију од интереса за органе гоњења и правосудне органе, па Комисија нема надлежност за објављивање истих. Ово се не односи на спискове несталих лица.*

С А Д Р Ж А Ј

УВОД

I

ПОТЕНЦИЈАЛНЕ МАСОВНЕ ГРОБНИЦЕ

II

СПИСКОВИ НЕСТАЛИХ ЛИЦА

- а) Активности у вези са примљеним информацијама о несталим лицима (кратке напомене)
- б) Упоредни спискови
- в) Анализа спискова

III

ПРЕПОРУКЕ

IV

ПРИЛОЗИ

- а) Административна акта и други материјали
- б) Документација различите провенијенције
- в) Фотодокументација потенцијалних масовних гробница
- г) Упоредни спискови несталих лица (са прилозима)
- д) Изворни спискови

УВОД

На 87. сједници Владе Републике Српске, одржаној дана 16.07.2004. године, а на основу писма високог представника за Босну и Херцеговину Педија Ешдауна од 15.07.2004. године, донесен је Закључак (у прилогу) којим се до 15.10.2004. продужава рок за завршетак рада Комисије за истраживање догађаја у и око Сребренице од 10. до 19. јула 1995. године (у даљем тексту Комисија).

Основни разлог доношења оваквог закључка јесте остварени континуирани рад и активан однос Комисије са властима Републике Српске, што је за посљедицу имало пристизање нових докумената и информација, за чију је потпунију анализу и оцјену требало још времена. Истовремено, главни тужилац Хашког трибунала Карла дел Понте, оцјењујући изузетно значајним рад Комисије, сугерисала је да се Комисији да више времена, првенствено за испитивање индиција у вези са постојећом документацијом за коју се претпостављало да се налазила у Београду. Ове иницијативе подржала је и Комисија за људска права при Уставном суду Босне и Херцеговине.

У ову сврху предсједник Републике Српске Драган Чавић и Влада Републике Српске обезбиједили су сву потребну политичку и финансијску подршку.

Предсједник Чавић је након објављивања Извјештаја од 11.06.2004, у свом јавном телевизијском наступу, позивајући се на налазе Комисије, упознао народ Републике Српске са обимом почињених злочина (текст говора у прилогу).

*

* *

Комисија је, у циљу што цјеловитијег истраживања догађаја у и око Сребренице од 10. до 19. јула 1995. године, у периоду од 11. јуна 2004. године прикупила обимну документацију различите провенијенције Републике Српске, укључујући и извјесна документа Главног штаба Војске Републике Српске, као и један број дневних, седмичних, мјесечних и годишњих извјештаја Министарства унутрашњих послова и његових органа, мањи број докумената из Федерације Босне и Херцеговине, Србије и Црне Горе, као и из Хашког трибунала.

Посредством Министарства иностраних послова Босне и Херцеговине упућени су захтјеви и остварени контакти са надлежним министарствима и службама у Србији и Црној Гори у вези са потребном документацијом и другим материјалним доказима од интереса за рад Комисије.

Јавна подршка раду Комисије предсједника Републике Србије Бориса Тадића, коју је исказао у разговорима са предсједником Републике Српске

Драганом Чавићем, потврђена је конкретним корацима: уступањем одређених докумената и информација које је Комисија затражила од Министарства унутрашњих послова, Безбједносно-информативне агенције Републике Србије и Министарства одбране Србије и Црне Горе.

Министарство одбране Републике Српске, у складу са преузетим обавезама које се тичу сарадње са Хашким трибуналом, доставило је дио документације Врховне команде и Предсједништва Републике Српске Хашком трибуналу. Комисија је извршила увид и у ту документацију.

Министарство унутрашњих послова Владе Републике Српске усвојило је сугестије Комисије у вези с питањем организације и начина вођења интервјуа са лицима која су потенцијални извори података. У ту сврху формиран је истражни тим МУП-а Републике Српске, који чине двојица инспектора српске и један бошњачке националности. Цјелокупну активност вођења интервјуа прате представници Полицијске мисије Европске уније (EUPM). Комисији су сукцесивно достављани резултати обављених интервјуа и друга документа, из којих је видљиво да су учињени знатни помаци у правцу професионалнијег истраживања и документовања ових догађаја.

Осим тога, МУП је доставио Комисији фотодокументацију у вези са локацијама три потенцијалне масовне гробнице и службену забиљешку о мјесту сахране једног несталог лица.

Локални органи полиције организовано спроводе мјере и активности на плану обезбјеђења и заштите лица мјеста потенцијалних масовних гробница.

Један од приоритета рада Комисије у овом времену био је израда консолидованог списка лица за којима се још увијек трага, лица несталих у догађајима у и око Сребренице у времену из мандата Комисије, као и свих других лица која се наводе на било којем списку или другом извору података као нестала у овим догађајима.

*

* *

Сву расположиву релевантну документацију, информације, чињенице, податке и друга сазнања Комисија је анализирао и донијела одговарајуће закључке. Сва та документација и други докази потврђују и допуњују резултате истраживања Комисије презентоване у Извјештају од 11. јуна 2004.

Комисија је употпунила сазнања и о потенцијалним масовним гробницама.

Од бројних установа, организација (међународних и локалних), удружења и органа власти из оба ентитета прикупљени су изузетно значајни подаци о несталим лицима.

На крају, Комисија је дала и одговарајуће препоруке.

*

* *

Овај Додатак чини саставни дио Извјештаја ДОГАЂАЈИ У И ОКО СРЕБРЕНИЦЕ ОД 10. ДО 19. ЈУЛА 1995, објављеног 11. јуна 2004. године.

I

ПОТЕНЦИЈАЛНЕ МАСОВНЕ ГРОБНИЦЕ

Након што је достављен Извјештај у јуну, Комисија је наставила са покушајима да прибави додатне информације о могућим гробницама.

У складу са усвојеном методологијом и организацијом рада на овом питању, а на основу фотодокументације и других информација које је доставио МУП Републике Српске, лоциране су три масовне гробнице у вези са догађајима из мандата Комисије (фотодокументација у прилогу).

На основу информација које су доставила Комисија, Федерална комисија за нестале особе извршила је ископавање на три локације, од којих су се двије односиле на Сребреницу 1995.

У Сандићима, на једној од локација које су се односиле на Сребреницу, ексхумирано је 17 тијела из примарне гробнице.

У Казанима је пронађено једно тијело у близини локације на коју је указала Комисија. Међутим, и поред тога што посмртни остаци нису нађени на микролокацији на коју је указао свједок, нађене су животињске кости што потврђује првобитну информацију да су на врху, заједно са људским тијелима, закопане и животиње. Изјаве су дала три свједока који су устврдили да су видјели кости које виरे из земље на локацији у Казанима након јула 1995. Истраге се настављају у циљу утврђивања на који начин су тијела нестала, и ако су уклоњена, гдје је локација секундарне гробнице (изјаве свједока у прилогу).

Федерална комисија за нестала лица такође је извршила ископавање у близини Пелемиша на основу информација које је доставила Комисија. За наведену локацију се вјеровало да потиче из 1992. и да је од важности и за ИСТУ. Ова информација се показала тачном и на основу ње је ексхумаирано 9 комплетних тијела и 44 дијелова тијела.

Комисија није имала мандат да врши откопавање потенцијалних гробница, ексхумације и идентификације посмртних остатака. Све информације у вези са тим прослијеђене су Федералној комисији за нестала лица, ради провјере информација и предузимања даљих активности.

II

СПИСКОВИ НЕСТАЛИХ ЛИЦА

а) Активности у вези са примљеним информацијама о несталим лицима (кратке напомене)

Овај дио Извјештаја представља сажет преглед примљених информација у вези са лицима која су пријављена као нестала, као и о применијеној методологији, ради израде спискова, уз пропратно објашњење сваког појединачног списка.

Организације (локалне и међународне), установе и удружења покушали су сачинити потпуне спискове, при чему су наишли на бројне потешкоће. У покушају да оствари најбоље резултате, Комисија је ангажовала стручни тим који се бавио само овим проблемом.

Важно је нагласити да спискови који су резултат истраживања Комисије нису коначни. С једне стране, родбина и познаници несталих лица и даље шаљу информације које прије нису биле достављене, увећавајући тако бројно стање у списковима, док су с друге стране откривани дупли уноси истих података, што опет умањује број несталих лица. Овај рад ће наставити Институт за нестала лица Босне и Херцеговине, што је наведено у Закону о несталим лицима.

Ови спискови не показују нити, уистину, могу показати тачан датум и мјесто нестанка, а никако не разматрају начин и узрок смрти.

Подаци су прикупљени из преко тридесет спискова и других извора. У Базу података унесени су подаци за преко 150.000 имена.

Из тих података установљено је да се 13.569 различитих имена појављује у изворима. Констатован је и одређени број дуплих уноса, као и лица која су наведена као нестала али не потпадају под мандат Комисије, што је презентовано у упоредним списковима.

Методама компарације и анализе Комисија је сачинила пет упоредних спискова, у којима су, према утврђеним критеријумима, обухваћена сва лица која се помињу у расположивим изворима, без обзира на то да ли су предмет истраживања Комисије или нису:

Списак А-1. У овоме списку наведено је 7.108 имена, за која је пријављено да су нестала између 10. и 19. јула 1995.

Списак А-2. У овоме списку наведено је 698 имена за која је пријављено да су нестала у јулу 1995, а као резултат догађаја који су се десили прије, за вријеме и после периода од 10. до 19. јула 1995.

Списак Б. У овоме списку наведено је 936 имена, о којима постоје неусаглашени подаци, углавном, у вези са датумом нестанка, који се различито наводе – најмање један унутар предметног периода (од 10. до 19. јула 1995), а остали ван јула 1995. Стога је неопходно предузети провјере ради тачног утврђивања датума нестанка. Поред тога, појављује се и извјестан број других сложених случајева који, такође, захтијевају провјеру.

Списак Ц-1. У овоме списку наведено је 4.556 имена, чији је датум нестанка или смрти изван мандата Комисије и уопште ван јула 1995. У овом списку, такође, наведена су и она имена која су забиљежена више пута, углавном из разлога што су их као нестала пријавила различита лица.

Списак Ц-2. У овоме списку наведено је 271 име, које је пријављено као нестало, али је с временом установљено да су та лица жива или су умрла природном смрћу или под околностима које су изван мандата Комисије.

Подаци о броју несталих лица, засновани на упоређивању и анализи доступних извора, крећу се од 7.000 до 8.000.

На основу ексхумираних тијела, према најновијим подацима Међународног комитета Црвеног крста (МКЦК) од 08. октобра 2004. године, идентификована су 1.482, од којих је сахрањено 1.300 лица, што је и наведено у сваком од спискова.

Од свих достављених спискова пријављених лица као несталих, Комисија је користила четири списка као главна. Као додатак урађена је и статистичка провјера имена да би се утврдило на колико се од ова четири главна списка свако лице појављује, при чему су као контролни коришћени и сви остали спискови и документација.

Важно је напоменути да се свако лице чије се име појављује на преко тридесет спискова или другој документацији налази на једном од спискова који је сачинила сама Комисија.

б) Упоредни спискови

У мандату Комисије као један од приоритетних њених задатака зацртано је давање одговора на апликације породица несталих лица, што је реализовано у првом дијелу рада Комисије и приказано у Извјештају од 11. 6. 2004. Том приликом наглашено је да ће у даљем раду Комисија посветити пажњу испитивању судбина свих других лица која нису била предмет апликација а која се налазе у списковима несталих лица или било којим другим изворима који се односе на догађаје у и око Сребренице од 10. до 19. јула 1995.

У наставку рада Комисија је концентрисала активност на израду упоредних спискова. Упоредни спискови базирани су на компарацији и анализи преко 30 различитих доступних спискова несталих / погинулих / идентификованих / сахрањених, углавном Бошњака, али и других који се везују за шире подручје Сребренице током цијелог рата 1992 - 1995, као и на обраду и анализу расположиве документације. (Умјесто термина *нестала лица*, који је валидан у правној пракси, Комисија је у Извјештају достављеном 11. 06. 2004. користила синтагму *лица за којима се још увијек трага.*)

Затражени су сви спискови за које је Комисија знала да постоје. Комисији до краја њеног рада нису достављени спискови Федералне комисије за тражење несталих и матичних уреда СО Братунац и Милићи.

Анализирани спискови урађени су првенствено на основу изјава чланова породица несталих лица и као такви немају тежину емпиријских испитивања и провјере. У мањем броју случајева пријаве су поднијела лица која нису чланови породица. Такве спискове преузеле су одговарајуће међународне и локалне организације, у највећем броју случајева - без допунске провјере њихове вјеродостојности. *МКЦК* у неколико наврата ажурирао је свој списак, тако да су нека имена касније изостављена због чињенице да је утврђено да је одређено лице живо или му је судбина утврђена на други начин. Списак погинулих војника Армије БиХ и списак АОП Тузла састављени су на основу службених података.

Пријаве за поједина нестала лица разликују се, како по броју и садржају, тако и у поузданости података. У појединим случајевима, за једно лице више чланова породице одвојено је дало одговарајуће податке који се разликују; с друге стране, за поједина лица постоји само једна пријава. Имена неких лица налазе се само на једном списку, док се друга имена налазе на више спискова, што је утврђено компарацијом података. Неки спискови Комисији су достављени у цјелини (већина тих спискова односи се на комплетни период од 1992. до 1995), а неки у изводима (ти изводи односе се на јули 1995).

Број имена на појединим списковима знатно се разликује.

Приликом анализе доступних спискова уочено је и сљедеће:

1. непотпуност података (непостојање јединственог матичног броја ЈМБ-једино је списак погинулих Армије БиХ посједовао ЈМБ, у неким случајевима нетачне) и других личних података, као и датума и мјеста нестанка:

RB	PREZIME	IME	IME OCA	DATUM ROĐENJA	MJESTO ROĐENJA	DATUM NESTANKA	DATUM POGIBIJE	MJESTO NESTANKA	MJESTO POGIBIJE	OPSTINA ROĐENJA
1	Abdurahmanović	Hairudin	Šefko	15.5.1945	Radovčići	13.7.1995		Potočari		Srebrenica
2	Abdurahmanović	Fehim	Fahim	1.1.1933	Radovčići	11.07.1995		Potočari		Srebrenica
3	Abdurahmanović	Ismet	Nezir	11.11.1941	Radovčići	12.7.1995		Konjević Polje		Srebrenica
4	Abdurahmanović	Ismet	Nezir	1.1.1937	Radovčići	11.07.1995		Potočari		Srebrenica
5	Abdurahmanović	Izet	Junuz	24.3.1961	Dugo Polje	12.7.1995		Konjević Polje		Srebrenica
6	Abdurahmanović	Izet	Junuz	00.00.1966	Radovčići	12.7.1995		Potočari		Srebrenica
7	Abdurahmanović	Junuz	Hrusto	19.4.1938	Radovčići	12.7.1995		Konjević Polje		Srebrenica
8	Abdurahmanović	Kemal	Juso		Zalužje	12.7.1995		Kamenica		Bratunac
9	Abdurahmanović	Mehmed	Nezir	3.1.1980	Srebrenica	12.7.1995		Srebrenica		Srebrenica
10	Abdurahmanović	Mohamedalija	Juso	1.1.1954	Zalužje	12.7.1995		Srebrenica		Bratunac
11	Abdurahmanović	Mirzet	Junuz	2.4.1966	Radovčići	12.7.1995		Proboj		Srebrenica
12	Abdurahmanović	Mirzet	Junuz	5.1.1966	Radovčići	11.07.1995		Potočari		Srebrenica
13	Abdurahmanović	Nisad	Ismet	11.11.1973	Radovčići	12.7.1995		Konjević Polje		Srebrenica
14	Abdurahmanović	Nisad	Ismet	1.1.1974	Radovčići	11.07.1995		šuma		Srebrenica
15	Abdurahmanović	Sakib	Idriz	00.00.1955	Poljak	11.7.1995		Potočari		Srebrenica
16	Abidović	Osman	Ibrahim	9.5.1955	Pahjevići	12.7.1995		Srebrenica-Tuzla		Zvornik
17	Abidović	Iskret	Farid	7.10.1977	Pahjevići	12.7.1995		Buljin		Zvornik
18	Abidović	Ibrahim	Rašid	1.1.1936	Pahjevići	12.7.1995		Srebrenica-Tuzla		Zvornik
19	Abidović	Ragib	Saban	1.1.1943	Pahjevići	12.7.1995		Srebrenica-Tuzla		Zvornik
20	Abidović	Rasim	Saban	5.9.1940	Pahjevići	12.7.1995		Srebrenica-Tuzla		Zvornik
21	Ademović	Abid	Ramo	1.1.1936	Novo Selo	12.7.1995		Srebrenica-Tuzla		Zvornik
22	Ademović	Abid	Šešan	15.3.1935	Sušnjari	17.7.1995		Konjević Polje		Srebrenica
23	Ademović	Adem	Bekto	11.11.1977	Buločovina	12.7.1995		Konjević Polje		Srebrenica
24	Ademović	Adem	Bekto	5.1.1977	Buločovina	11.07.1995		Kamenica kod Kravice		Srebrenica
25	Ademović	Adem	Mehmed	11.11.1976	Vrsinje	12.7.1995				Vlasenica
26	Ademović	Adem	Osno	00.00.1967	Vrsinje	13.7.1995		Konjević polje		Vlasenica
27	Ademović	Adnan	Avdo	22.2.1975	Dugo Polje	22.2.1995		Konjević Polje		Srebrenica
28	Ademović	Ahmet	Sarija	11.11.1961	Sušnjari	17.7.1995		Konjević Polje		Srebrenica
29	Ademović	Alija	Hail	26.3.1948	D.Vrsinje	12.7.1995		Konjević Polje		Vlasenica
30	Ademović	Alija		1.1.1951	Vrsinje	13.7.1995				Vlasenica

Табела 1: Почетак Списка Удружења Мајке енклава Сребреница и Жена, Сарајево

2. различитост података за исто лице гдје подаци постоје (лично име или презиме, име оца, датум и мјесто рођења, мјесто пребивалишта, статус и занимање током рата, датум и мјесто нестанка);

R. BR.	PREZIME	IME	IME OCA	DATUM ROĐENJA	MJESTO ROĐENJA	OPŠTINA ROĐENJA	DATUM NESTANKA	DATUM POGIBIJE	MJESTO NESTANKA	MJESTO POGIBIJE
1	ABDURAHMANOVIĆ	HAJRUDIN	ŠEFKO	15.05.1945	RADOVČIĆI	SREBRENICA	13.07.1995		POTOČARI	
2	ABDURAHMANOVIĆ	IDRIZ	FEHIM	01.01.1933	RADOVČIĆI	SREBRENICA	11.07.1995		POTOČARI	
3	ABDURAHMANOVIĆ	ISMET	NEZIR	16.10.1937	RADOVČIĆI	SREBRENICA	11.07.1995		POTOČARI	
4	ABDURAHMANOVIĆ	IZET	JUNUZ	01.01.1964	RADOVČIĆI	SREBRENICA	12.07.1995		POTOČARI	
903	AVDIĆ	ZULFO	SMAIL	01.01.1980	BAJKOVIK	SREBRENICA	11.07.1995		PUT SREBR-TUZLA	
904	AVDURAHMANOVIĆ	HAJRUDIN	ŠEVKO	06.10.1945	RADOVČIĆI	SREBRENICA	12.07.1995		PUT SREBR-TUZLA	
905	AVDURAHMANOVIĆ	MEHMEDALIJ	JUSO	08.05.1953	ZALUŽJE	BRATUNAC		12.07.1995	BALJKOVICA	

Табела 2: Почетак Списка 2 Удружења Мајке енклава Сребреница и Жена, Сарајево

3. промјена идентитета, што представља посебну тешкоћу приликом анализе (нпр. Челебић (Рашид) Хазим, рођен 10. 10. 1971. у Церској, Власеница, налази се на списку "Жртве сребреничке апокалипсе" и АОП-а Тузла, евидентиран је на списку МКЦК - утврђено да је промијенио идентитет у Павловић Срећко, који сада живи у Новом Саду) (документација у прилогу);

У вези са промјеном идентитета, приликом анализе података нешто је другачија природа случаја, примјера ради, *Штиодић Хашиме - Југовић Хашиме*, за коју су сви наведени подаци у списковима идентични. Међутим, у зависности од презимена, наведено лице у списковима је евидентирано као два лица:

ЖРТВЕ ЗЛОЧИНА У СРЕБРЕНИЦИ
(од 10. до 19. јула 1995.)

Rb	Broj upitnika	Prezime	Ime oca	Ime	Spol	Datum rođenja	Nacionalnost	Datum izvršenja zločina
3340	4302	Jugović	Hamud	Ševko	muški	26.09.1966	Bošnjak	12.07.1995
3341	6233	Jugović	Meho	Edib	muški	25.08.1976	Bošnjak	12.07.1995
3342	BAZ-972229/1	Jugović	Hurem	Ramo	muški		Nepoznato	13.07.1995
3343	BAZ-905505/1	Jugović	Bego	Hašima	ženski	18.02.1973	Nepoznato	13.07.1995
3344	108	Jugović	Avdo	Bego	muški	09.01.1958	Bošnjak	14.07.1995
3345	591	Jukić	Mehmed	Mehmedalija	muški	27.07.1971	Bošnjak	12.07.1995
3346	403	Jukić	Hadžo	Irfan	muški	14.04.1958	Bošnjak	12.07.1995

7041	693	Spodić	Hasib	Nedad	muški	01.07.1957	Bošnjak	13.07.1995
7042	BAZ-104405/4	Spodić	Idriz	Refik	muški	08.07.1966	Nepoznato	13.07.1995
7043	BAZ-912598/1	Spodić	Idriz	Rifet	muški	03.02.1966	Nepoznato	13.07.1995
7044	BAZ-195277/1	Spodić	Bego	Hašima	ženski	18.02.1973	Nepoznato	14.07.1995
7045	BAZ-9131705	Spodić	Alija	Hajrudin	muški	16.01.1978	Nepoznato	18.07.1995

Табела 3. - Списак Института за истраживање злочина ..., Сарајево

4. штампарске грешке, некада од одлучујуће важности за обраду података, посебно када је исто лице у питању:

ime	pol	npol	dan	mj	god	mb	naselje_r	naznas_r	ulica	k_broj
AAMENICAMUJOŠABAN	1	M	08	10	929	183128	148598	SREBRENICA	BORKOVIĆI	59 2
AAMETONIC BEĆIRA AMIR	1	M	00	00	000	000000	148016	FOJHAR	KUTLIČKA RIJEKA	24 3
AAMETOVIHČMUNENADMRJUUPDKČL	2	Ž	03	10	951	188157	716774	BARE	BORKOVIĆI	65 2
AAMETOVIH AHMC HAJRA	2	Ž	09	07	965	000000	148407	PODGAJ	PODGAJ	31 2

KAMENICA MUHAMED MINAS	1	M	15	03	967	183127	148598	SREBRENICA	PETRIČA	22 2
KAMENICAŠABANAMEVLUDIN	1	M	02	08	962	183131	148598	SREBRENICA	BORKOVIĆI	2
KAMENACA RRMIZ MEVEUDIW	1	M	07	06	973	183125	148253	MILAČEVIĆI	JAGLIĆI	18 2
KAMENDCACUSERAZIVA	2	Ž	19	10	960	176421	148598	SREBRENICA	BORKOVIĆI	2
KAMENHCA IDRUB ĐEMAL	1	M	09	10	955	183122	148253	MILAČEVIĆI	JAGLIĆI	17 2

Табела 4. Попис становништва 1991. године

Утврдивши критеријуме рада на упоредним списковима, међу којима је примарни био пријава датума и мјеста нестанка, Комисија је:

1. у Базу података унијела сва имена која се спомињу у списковима и расположивој документацији (анализирани су подаци за преко 150.000 имена);

2. прегледом цјелокупне доступне документације и контролних спискова - гдје је то било могуће - употпунила недостајуће податке или дио њих за нека наведена лица;

3. разврставши упоредне спискове:

а) навела имена лица за која се, према пријавама породица, може сматрати да се односе на предметни период, дефинисан у мандату Комисије (10 - 19. јул 1995). Имена су преузета са списка/спискова у којем/којима је макар једном наведен датум нестанка из мандата Комисије а није негиран податком из неког другог списка (*Списак А-1*):

PREZIME I IME:		IME OCA:	JMBG:	DAT RODJ:	OPST RODJ:
ABDURAHMANOVIC ISMET		NEZIR	1610937183158	16 10 1937	SREBRENICA
ICTY	13.7.1995	OPST. NESTANKA:	MJESTO NESTANKA:	KAMP POTOCARI ☐	CENT. BATKOVIC ☐
INST SAR	11.7.1995	SREBRENICA	POTOČARI	SPISAK UMRLIH ☐	DAT SMRTI
ZENE SREBR	11.7.1995	MRTAV MKCK ☒	KT TUZLA ☐	ICMP ☒	OPSTINA - MATICAR:
ZR SREB AP	11.7.1995	EKS ☐	DAT EKS		dat ident
MKCK - ICRC	13.7.1995	SAHR ☐			
MKCK AMDB-IX-2004	☐				
ICRC	BAZ-905168-01				
MAG					

б) навела имена за која је као датум нестанка у неком списку/неким списковима наведен датум из предметног периода (10 - 19. јул 1995), а у другом списку/другим списковима - други датум из јула 1995. (изван предметног периода од 10. до 19. јула 1995) или само "јули 1995." (*Списак А-2*):

PREZIME I IME:		IME OCA:	JMBG:	DAT RODJ:	OPST RODJ:
ADEMOVIC MEVLUDIN		SADO	0212958183124	2 12 1958	SREBRENICA
56 ICTY	21.7.1995	OPST. NESTANKA:	MJESTO NESTANKA:	KAMP POTOCARI ☐	CENT. BATKOVIC ☐
INST SAR	15.7.1995	BRATUNAC	BULJIM	SPISAK UMRLIH ☐	DAT SMRTI
ZENE SREBR		MRTAV MKCK ☐	KT TUZLA ☐	ICMP ☒	OPSTINA - MATICAR:
ZR SREB AP	21.7.1995	EKS ☐	DAT EKS		dat ident
MKCK - ICRC	21.7.1995	SAHR ☐			
MKCK AMDB-X-2004	☒	PO IZJAVI PODNOSIOCA MJESTO NESTANKA JE ŠUMA, OPŠTINA SREBRENICA			
ICRC	BAZ-980650-03				
MAG					

в) навела имена за која је као датум нестанка у поједином списку/појединим списковима наведен датум из предметног периода (10 - 19. јул 1995), а у другом списку/другим списковима - датум ван јула 1995 (*Списак Б*):

PREZIME I IME: DZANIC RAMIZ		IME OCA: DŽANO	JMBG: 1004946181365	DAT RODJ: 10 4 1946	OPST RODJ: BRATUNAC
1437	ICTY	12.7.1995	OPST. NESTANKA: SREBRENICA	MJESTO NESTANKA: POTOČARI	KAMP POTOCARI ☐ CENT. BATKOVIC ☐
INST SAR		12.7.1995			SPISAK UMRLIH ☐ DAT. SMRTI ☐
ZENE SREBR		11.7.1995	MRTAV MKCK ☐	KT TUZLA ☐	ICMP ☒
ZR SREB AP		11.7.1995	EKS ☐	DAT EKS ☐	OPSTINA - MATICAR: ☐
MKCK		12.7.1995	SAHR ☐		dat ident ☐
MKCK AMDB-IX-2004		☒	NESTALO LICE SE JAVLJA U SPISKOVIMA I POD IMENOM ĐANIĆ RAMIZ (ĐANO)		
EVID ARBIH		1.10.1994			
AOP TUZLA					
DVA PUTA U SPISKU ICTY (NESTAO 13.7.1995). DVA PUTA U SPISKU INST. SARAJEVO (NESTAO 13.7.1995). DVA PUTA U SPISKU ŽRTVE SREBR. APOKALIPSE DVA PUTA U SPISKU MKCK (NESTAO 13.7.1995). NESTALO LICE IMA DUBI I RAZ (RAZ. 015505.01)					

Упоредивањем података о датуму нестанка из доступних спискова, уочени су случајеви да се са датумом из јула 1995. наводе и датуми ван тог периода. Пошто се ради о различитим датумима из различитих извора, за лица уврштена у овај списак треба спровести додатно истраживање.

Посебно треба истаћи податке Армије БиХ који су достављени Хашком трибуналу а који по свом карактеру треба да имају највећу поузданост и тачност:

PREZIME I IME: AHMETOVIĆ DŽEMAL		IME OCA: DERVIŠ	JMBG: 0801977181391	DAT RODJ: 8.1.1977	OPST RODJ: BRATUNAC
103	ICTY	13.7.1995	OPST. NESTANKA: VLASENICA	MJESTO NESTANKA: NOVA KASABA	KAMP POTOCARI ☐ CENT. BATKOVIC ☐
INST SAR					SPISAK UMRLIH ☐ DAT. SMRTI ☐
ZENE SREBR			MRTAV MKCK ☐	KT TUZLA ☐	ICMP ☒
ZR SREB AP		13.7.1995	EKS ☐	DAT EKS ☐	OPSTINA - MATICAR: ☐
MKCK		13.7.1995	SAHR ☐		dat ident ☐
MKCK AMDB-IX-2004		☒	NESTALO LICE IMA DUBI I RAZ (RAZ. 015505.01)		
EVID ARBIH		1.10.1994			
AOP TUZLA					

У овај списак уврштена су и имена лица које наводи Међународна комисија за нестала лица (ICMP), а за која није наведен датум нестанка:

PREZIME I IME: ADEMOVIĆ SEJDALIJA		IME OCA: MUJO	JMBG: 	DAT RODJ: 1 1 2001	OPST RODJ:
9820	ICTY		OPST. NESTANKA:	MJESTO NESTANKA:	KAMP POTOCARI ☐ CENT. BATKOVIC ☐
INST SAR					SPISAK UMRLIH ☐ DAT. SMRTI ☐
ZENE SREBR			MRTAV MKCK ☐	KT TUZLA ☐	ICMP ☒
ZR SREB AP			EKS ☐	DAT EKS ☐	OPSTINA - MATICAR: ☐
MKCK			SAHR ☐		dat ident ☐
MKCK AMDB-IX-2004		☐	NEMA JMBG		
EVID ARBIH					
AOP TUZLA					

У вријеме док је један број цивила тражио заштиту од УН-а у кампу Поточари, Холандски батаљон сачинио је списак од 239 имена мушкараца. На овом списку уврштена су имена лица која се не налазе на другим листама тражења или нестанка:

PREZIME I IME: BEGOVIĆ AHMO	IME OCA:	JMBG:	DAT RODJ: 11 1948	OPST RODJ:
8017 ICTY	OPST. NESTANKA:	MJESTO NESTANKA:	KAMP POTOCARI ☒	CENT BATKOVIC ☐
INST SAR			SPISAK UMRLIH ☐	DAT SMRTI
ZENE SREBR	MRTAV MKCK ☐	KT TUZLA ☐	ICMP ☐	OPSTINA - MATICAR:
ZR SREB AP	EKS ☐	DAT EKS		dat ident
MKCK	SAHR ☐			NEMA JMBG
MKCK AMDB-IX-2004 ☐				
EVID ARBIH				
AOP TUZLA				

г) навела имена за која је као датум нестанка наведен или утврђен неки датум прије 1995 (значи - 1992, 1993, 1994, као и током 1995 ван мјесеца јула), (Списак Ц-1):

PREZIME I IME: DŽAFIĆ HUSO	IME OCA: VENHVIJA	JMBG: 1204960181385	DAT RODJ: 12 4 1960	OPST RODJ: BRATUNAC
6579 ICTY	OPST. NESTANKA:	MJESTO NESTANKA:	KAMP POTOCARI ☐	CENT BATKOVIC ☐
INST SAR			SPISAK UMRLIH ☐	DAT SMRTI
ZENE SREBR	MRTAV MKCK ☐	KT TUZLA ☐	ICMP ☐	OPSTINA - MATICAR:
ZR SREB AP	EKS ☒	DAT EKS		dat ident
MKCK	SAHR ☒	21.5.1992	MRAVINJCI	
MKCK AMDB-IX-2004 ☐	U IZJAVI PODNOSIOCI PRIJAVE TVRDI DA JE ŽRTVA STRADALA U NOVOJ KASABI 21.05.1992. GOD. (IZVOD IZ KNJIGE UMRLIH 1996.GOD RED.BR.33)-U KNJIZI MC POTOČARI DATUM SAHRANE JE 20-9-2003., MJESTO: MC POTOČARI.			
EVID ARBIH				
AOP TUZLA				

д) навела имена лица за која је утврђено да су жива или су умрла природном смрћу ван предметног периода а налазила су се на списковима несталих (Списак Ц-2):

PREZIME I IME: ADEMOVIĆ ESAD	IME OCA: REDŽO	JMBG:	DAT RODJ: 11 1961	OPST RODJ: ZVORNIK
6690 ICTY	OPST. NESTANKA:	MJESTO NESTANKA:	KAMP POTOCARI ☐	
INST SAR			SPISAK UMRLIH ☐	DAT SMRTI
ZENE SREBR			ICMP ☐	OPSTINA - MATICAR
ZR SREB AP	CENT. BATKOVIC ☒	DOLAZAK	26.7.1995	ODLAZAK
MKCK	SAHR ☐			24.12.1995 RAZMENA
MKCK AMDB-IX-2004 ☐	NESTALO LICE JE NAVEDENO U SPISKU "MAG" - DATUM SMRTI 28.07.1995 U VRIJEME BORAVKA U KAMPU BATKOVICI.			
EVID ARBIH				
AOP TUZLA				

Комисија је као предмет анализе третирала сва имена, без обзира на то да ли се пријављени датум нестанка налази у предметном периоду (10-19. јули 1995) или ван њега, као и на то да ли су имена наведена у једном или више спискова, укључујући и расположиву документацију.

Комисија посебно наглашава да упоредни спискови нису резултат њеног емпиријског рада, већ искључиво компарације и анализе постојећих спискова и расположиве документације.

За сваку корекцију у вези са конкретним именом у поједином списку приложена је потребна документација, изузев у случајевима када се ради о очигледним дубликатима.

Планом рада Комисије била је предвиђена и селективна провјера података на терену. До 01.04.2004. била су дефинисана два пројекта: 1. утврђивање идентитета жртава из "заштићене зоне" УН Сребреница, од 10. до 19. јула 1995 (прилог А/11 Увода Извјештаја од 11. 06. 2004); 2. истраживање стратишта и гробница жртава (прилог А/10 Увода Извјештаја од 11. 06. 2004). Комисија је дефинисала циљ и методологију реализације пројеката, носиоце и оквирна финансијска средства. Због ограниченог времена, овај задатак није извршен.

Комисија је потом одлучила да изврши компарацију и анализу постојећих спискова које су сачиниле разне међународне и локалне организације, установе и удружења, као и анализу расположиве документације.

Комисија није имала мандат да обавља ексхумацију и идентификацију посмртних остатака.

Комисија посебно наглашава да се на основу постојеће анализе не може прецизно утврдити број несталих лица у догађајима око Сребренице јула 1995. Због тога, Комисија није била у могућности да даје коначне резултате, већ значајну компарацију и анализу података из сљедећих спискова и других извора:

1. ДОМ ЗА ЉУДСКА ПРАВА БИХ - 1.376 ПРИЈАВА.
2. АПЛИКАЦИЈЕ УСТАВНОМ СУДУ БИХ - 48 АПЛИКАЦИЈА.
3. СПИСАК ПРИЈАВА ДОМУ ЗА ЉУДСКА ПРАВА - 611 АПЛИКАЦИЈА без додатних података.
4. ИСТУ - МКС ХАГ - "SREBRENICA - MISSING PERSONS IN JULY 1995- 7.481 ИМЕНА.
5. МКЦК - ANTEMORTEM DATABASE,
6. ЛИСТА LICA ЗА КОЈЕ ЈЕ ICRC - МКЦК ПРИМИО ПОДАТКЕ О СМРТИ, А ЧИЈИ ПОСМРТНИ ОСТАЦИ НИСУ ПРЕДАНИ ПОРОДИЦАМА – 330 ИМЕНА.
7. МКЦК, ПРОНАЂЕНА И ИДЕНТИФИКОВАНА ЛИЦА.
8. МКЦК, ПОТВРДА О НЕСТАНКУ - ПРИЛОЖЕНЕ ПОТВРДЕ О НЕСТАНКУ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ АПЛИКАЦИЈЕ
9. ИНСТИТУТ ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ ЗЛОЧИНА ... УНИВЕРЗИТЕТ У САРАЈЕВУ - 7.332 ИМЕНА.
10. СПИСАК ICMP-а (МЕЂУНАРОДНА КОМИСИЈА ЗА НЕСТАЛА ЛИЦА) - "СРЕБРЕНИЦА *95" - 7.747 ИМЕНА.
11. СПИСАК УДРУЖЕЊА "ЖЕНЕ СРЕБРЕНИЦЕ" ТУЗЛА - 7.167 ИМЕНА
12. "ЖРТВЕ СРЕБРЕНИЧКЕ АПОКАЛИПСЕ", Сарајево 2002:
  - погинули и нестали 1992 - 95. године - 12.090 имена.

- погинули и нестали у јулу 1995. године - **7.981** име.
- 13. СПИСАК УДРУЖЕЊА ГРАЂАНА *MAG*, Сарајево.
- 14. СПИСАК *RHR* (ЉЕКАРИ ЗА ЉУДСКА ПРАВА).
- 15. СПИСАК САХРАЊЕНИХ У ПОТОЧАРИМА, 11.07.2003, **149** ИМЕНА.
- 16. СПИСАК САХРАЊЕНИХ У ПОТОЧАРИМА, 11.07.2004, **335** ИМЕНА.
- 17. СРЕБРЕНИЦА - ПОТОЧАРИ СПОМЕН ОБИЉЕЖЈЕ И МЕЗАРЈЕ, Сребреница, септембар 2003. године
- 18. СПИСАК САБИРНОГ ЦЕНТРА БАТКОВИЋИ 1995. ГОДИНЕ - **255** ИМЕНА.
- 19. КАНТОНАЛНО ТУЖИЛАШТВО ТУЗЛА - ПРОНАЂЕНА И ИДЕНТИФИКОВАНА ЛИЦА - **1.332** ИМЕНА.
- 20. СПИСАК ХОЛАНДСКОГ БАТАЉОНА УН-а У ПОТОЧАРИМА, **239** ИМЕНА.
- 21. УДРУЖЕЊЕ МАЛКЕ ЕНКЛАВА СРЕБРЕНИЦА И ЖЕПА, САРАЈЕВО
  - **9.576** ИМЕНА
  - **10.569** ИМЕНА.
- 22. ФЕДЕРАЛНА КОМИСИЈА ЗА ТРАЖЕЊЕ НЕСТАЛИХ, САРАЈЕВО (само приложене потврде о нестанку уз појединачне апликације Дома за људска права)
- 23. ОБС РС – ПОТВРДЕ ПОЛИЦИЈСКИХ СТАНИЦА ЗА КОНТРОЛУ ПРЕЛАСКА ДРЖАВНЕ ГРАНИЦЕ, БРАТУНАЦ, 1995. ГОДИНЕ.
- 24. ИЗВЈЕШТАЈИ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА ИЗ СРБИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ – **799** ИМЕНА
- 25. МУП ФЕДЕРАЦИЈЕ БИХ - СПИСАК ПРИПАДНИКА МУП-а СРЕБРЕНИЦА И ЖЕПА.
- 26. СО ВЛАСЕНИЦА - СПИСАК УПИСАНИХ У МАТИЧНЕ КЊИГЕ УМРЛИХ ПО СУДСКОМ РЈЕШЕЊУ.
- 27. СПИСАК ЛИЦА КОЈА СУ УПИСАНА У МАТИЧНЕ КЊИГЕ УМРЛИХ У ПЕРИОДУ 1.1.2000 - 30.6.2000. ГОДИНЕ, ЗА ОПШТИНУ СРЕБРЕНИЦА.
- 28. АРМИЈА БИХ - СПИСАК ПОГИНУЛИХ ВОЈНИКА АРМИЈЕ БИХ РОЂЕНИХ У ОПШТИНАМА СРЕБРЕНИЦА, ЗВОРНИК, РОГАТИЦА И ХАН ПИЈЕСАК, 1992 - 95. ГОДИНЕ.
- 29. АОП ТУЗЛА - СПИСАК ПОГИНУЛИХ БОРАЦА СА ОПШТИНА СРЕБРЕНИЦА, ВЛАСЕНИЦА, БРАТУНАЦ И ЗВОРНИК - **1.099** ИМЕНА.
- 30. НИЈАЗ МАШИЋ, БРАТУНАЦ – СПИСАК ПОГИНУЛИХ И НЕСТАЛИХ, Тузла, 1996 - **3.156** ИМЕНА.
- 31. НАСЕР ОРИЋ, СРЕБРЕНИЦА – СПИСАК ПОГИНУЛИХ И НЕСТАЛИХ, Љубљана, 1995 – **1.912** ИМЕНА.
- 32. ОЕБС – БИРАЧКИ СПИСАК СРЕБРЕНИЦА И БРАТУНАЦ 1997/98.
- 33. ПОПИС СТАНОВНИШТВА 1991. ГОДИНЕ – СРЕБРЕНИЦА, БРАТУНАЦ, ЗВОРНИК, РОГАТИЦА, ВЛАСЕНИЦА, ХАН ПИЈЕСАК.
- 34. КАНЦЕЛАРИЈА ЗА ТРАЖЕЊЕ НЕСТАЛИХ ЛИЦА
- 35. РАЗНИ ДОКУМЕНТИ И ИЗВЈЕШТАЈИ 28. ДИВИЗИЈЕ И 2. КОРПУСА АРМИЈЕ БИХ О СТРАДАЛИМ ЛИЦИМА ТОКОМ РАТА 1992 - 95. ГОДИНЕ (спискови у прилогу).

Комисија је такође била свјесна чињенице да су у протеклом периоду са разних страна вршене манипулације бројем несталих у предметним

догађајима, при чему је тај број минимизиран или неумјерено преувеличаван.

На основу упоређивања и анализе расположивих спискова, документа и других извора, подаци о броју несталих у догађајима у и око Сребренице у јулу 1995. варирају од 7.000 до 8.000.

Подаци о броју идентификованих лица, такође, се разликују. Број идентификованих код разних организација варира од 1.237 до 1.609. У допису Комисији од 8. 10. 2004. године, МКЦК је навео да је од 7.635 захтјева за тражење несталих у вези са догађајима у и око Сребренице, отворених код те организације расвијетљена (на дан 8. 10. 2004) судбина 1.482 лица (од којих је за 22 лица утврђено да су жива), док се за 6.153 лица још тражи разјашњење (у прилогу, допис МКЦК).

У Бази података Комисије евидентирано је да је у Спомен-обиљежју Мезарје до сада сахрањено 1.319 тијела, од којих су нека из 1992 (приложен критеријум).

Подаци упоредних спискова Комисије производ су података презентованих у постојећим списковима и другим расположивим изворима. Евентуалне грешке последица су кориштења података из тих постојећих спискова. Између осталог, Комисија је указала и на недостатке постојећих спискова, у чему је њен рад од огромне користи за њихово ажурирање. Изузев списка погинулих Армије БиХ и у мањем броју списка Дома за људска права БиХ, постојећи спискови нису располагали матичним бројевима лица. На том плану Комисија је остварила видан напредак.

Провјера вјеродостојности података упоредних спискова задатак је будућих испитивања.

Комисија, такође, наглашава да су разне организације безуспјешно покушавале ријешити наведене проблеме на обради спискова. Резултати Комисије на овоме пољу представљају одговарајућим институцијама изванредну основу за наставак рада на списковима, прије свих Институту за нестала лица.

Прецизније податке могуће је очекивати тек након извршених асанација, ексхумација и идентификација посмртних остатака и евентуалног утврђивања мјеста, времена и узрока смрти.

Примијењена методологија приликом уноса, обраде и анализе података од изузетног је значаја за истраживање злочина против човјечности и међународног права уопште.

в) Анализа спискова

За израду дијела Извјештаја у вези са именима лица несталим у догађајима у и око Сребренице од 10. до 19. јула 1995, извршено је упоређивање и анализа слједећих спискова, које је као главне дефинисала Комисија (Прилог в):

- *Хашки трибунала - SREBRENICA MISSING - Persons reported missing after the take-over of the Srebrenica enclave by the Bosnian Serb Army on 11 July 1995 (Сребреница - нестали - лица која су пријављена као нестала након преузимања енклаве Сребреница од стране Армије босанских Срба 11. јула 1995. године), Хаг 2. мај 2000. године, анализирани спискови МКЦК (Међународни комитет Црвеног крста - ICRC) и РНР (Љекари за људска права);*
- *Института за истраживање злочина против човјечности и међународног права, Универзитет у Сарајеву*
- *Удружења грађана "Жене Сребренице", Тузла;*
- *публикације "Жртве сребреничке апокалипсе";*
- *МКЦК-а;*
  - o *несталих лица у БиХ;*
  - o *AnteMortem DataBase - јул и септембар 2004;*
  - o *идентификованих (ријешених) лица.*

Наведени спискови имају карактер **главних спискова**.

Као **контролни и допунски спискови** кориштени су:

- *Удружења грађана МАГ, Сарајево;*
- *РНР-а (Љекари за људска права) као допунски списак за случајеве који нису укључени у списак Хашког трибунала;*
- *ICMP-а (Међународна комисија за нестала лица);*
- *Удружења "Мајке енклаве Сребреница и Жена", Сарајево;*
- *погинулих бораца Армије БиХ из базе података достављене Хашком трибуналу и Службе за АОП Тузла;*
- *Кантоналног тужилаштва Тузла - идентификоване особе;*
- *сахрањених лица у МЦ Поточари;*
- *Холандског батаљона за 239 лица из УН кампа Поточари*
- *попис становништва 1991. године за општине у сребреничкој регији;*
- *попис бирача општина Братунац и Сребреница за изборе 1997. и 1998. године;*
- *извјештаји матичних уреда из МК умрлих општина Сребреница и Власеница;*
- *извјештаји надлежних органа из Србије и Црне Горе;*

- *списак лица муслиманске националности, припадника МОС-а;*
  - *списак лица муслиманске националности упућених за ГОЧ, лица из МОС-а смјештена у кампу;*
  - *лица муслиманске националности, припадници МОС-а, спроведени у ОУП у Пријепољу;*
  - *лица смјештена у прихватном Центру у Митровом Пољу, која су дана 09.06.1996. предана СУП-у Ужиче;*
  - *лица припадници МОС-а предана ВКИ УН-а у Београду, ради расељења у треће земље;*
  - *лица у евиденцији Комесаријата;*
  - *Логор Сушица;*
  - *Логор Шљивовица.*
- списак припадника МУП-а Сребреница и Жена: МУП Федерације БиХ;-*
- *припадници СЈБ Сребреница, који су изашли из заштићене зоне;*
  - *списак лица која су нестала у пробоју;*
  - *списак лица која су нестала у конвојима;*
  - *списак лица која су изашла у пробоју;*
  - *списак лица која су превозила рањенике;*
- остали доступни спискови и документи.*

Током рада на уносу података о лицима прегледано је и обрађено преко **150.000** имена и података о њима из различитих спискова. Треба напоменути да су спискови контролисани више пута ради што прецизнијег утврђивања идентитета лица и вјеродостојности података презентованих у списковима.

Након упоређивања података о лицима која су била предмет обраде у Бази података Комисије, закључно с 12. октобром 2004. године, препознато је **13.569** лица евидентираних у списковима који се односе на период од 1992. до 1995. године за шире сребреничко подручје.

Карактеристике главних спискова

МКС У ХАГУ (ICTY)

Канцеларија тужиоца Хашког трибунала је за потребе анализе догађаја у Сребреници у јулу 1995. године ангажовала експертски тим из Статистичког завода Норвешке (Helga Brunborg и Henrik Urdal), који је саставио списак од 7.475 лица за која се сматра да су нестала или мртва. За 6 лица констатовано је да су жива. Основа за списак ICTY-а били су спискови МКЦК-а и РНР-а (Љекари за људска права). У Базу података Комисије преузето је 7.416 имена.

ИНСТИТУТ ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ ЗЛОЧИНА ПРОТИВ ЧОВЕЧНОСТИ И МЕЂУНАРОДНОГ ПРАВА, УНИВЕРЗИТЕТ У САРАЈЕВУ

- У Базу података Комисије, након упоређивања података, уврштено је 7.099 имена са списка *Института за истраживање злочина против човјечности и међународног права*, Универзитета у Сарајеву на којем су била евидентирана 7.332 имена. За преостала (233) имена са овог списка констатовано је да се ради о дуплим именима у самом списку или о штампарским грешакама у навођењу података.

УДРУЖЕЊЕ ГРАЂАНА "ЖЕНЕ СРЕБРЕНИЦЕ" ТУЗЛА

Удружење грађана *"Жене Сребренице"* из Тузле објавило је на Интернету листу несталих лица сребреничке регије, а у табеларној форми доставило и Комисији. Удружење је допуњавало базни списак, а садржи и имена лица за која су чланови породице пријавили нестанак од почетка рата 1992. године. Комисија је у Базу података унијела 6.542 имена лица од 7.167 колико их је било на списку.

ПУБЛИКАЦИЈА "ЖРТВЕ СРЕБРЕНИЧКЕ АПОКАЛИПСЕ"

Из публикације *Жртве сребреничке апокалипсе: погинули и нестали 1992-95. године*, за анализу је кориштен списак 12.090 имена лица која су везана за сребреничку регију током рата 1992-95, као и списак који садржи 7.981 име погинулих и несталих лица у јулу 1995. У Базу података преузето је 11.510 имена.

МЕЂУНАРОДНИ КОМИТЕТ ЦРВЕНОГ КРСТА (МКЦК)

Канцеларија МКЦК (Међународни комитет Црвеног крста) из Сарајева је у јулу и септембру ове године објавила нове верзију списка AnteMortem DataBase за подручје БиХ, који се разликује од претходних, пошто се на њему не појављују нека имена која су раније била евидентирана јер се воде као ријешена. Комисија је добила и списак неријешених случајева са стањем од 8. октобра 2004. године, а везане за јули 1995. године и догађаје у сребреничкој регији. Списак Комисије садржи податке из ранијих верзија спискова МКЦК-а, као и податке из AnteMortem DataBase из септембра 2004. године. МКЦК је навео да је од 7.635 захтјева за тражење несталих у вези са догађајима у и око Сребренице отворених код те организације (на дан 8. 10. 2004), расвијетљена судбина 1.482 лица (од којих је за 22 лица утврђено да су жива), док се за 6.153 лица још тражи разјашњење.

Карактеристике неких контролних спискова

Контролни спискови су имали допунску улогу у сврху потврђивања и допуњавања података из главних спискова, односно помоћи у случају да су недостајали или били различити подаци о истом лицу.

ПОПИС СТАНОВНИШТВА 1991. ГОДИНЕ

Пошто главни спискови нису садржавали ЈМБ (јединствени матични број), помоћу којег се могу прецизно утврдити датум и мјесто рођења, кориштен је попис становништва за општине сребреничке регије који је Комисији доставио Федерални завод за статистику. Због релативно великог броја штампарских грешака, често условљених техничким проблемима, употребна вриједност пописа знатно је умањена. За један број лица у попису није прецизно утврђен матични број. Грађани који су у вријеме пописа 1991. године били ван подручја општина нису били обухваћени пописом.

МЕЂУНАРОДНА КОМИСИЈА ЗА НЕСТАЛА ЛИЦА (ICMP)

У Извјештају од 11. јуна 2004. године детаљније је обрађен рад ICMP-а. Списак ICMP-а не наводи датум нестанка лица за која су наведени подаци. ICMP је преузео и имена лица за која нису пронађени подаци на другим списковима

ЉЕКАРИ ЗА ЉУДСКА ПРАВА (PHR)

Списак се надовезује на списак МКЦК и употпуњује га у случајевма кад лица нису евидентирана у списковима МКЦК. Као извор података кориштен је и у другим списковима.

УДРУЖЕЊЕ ГРАЂАНА МАГ, САРАЈЕВО

Ради се о дјеломично прецизном списку јер се значајно разликују подаци о датуму рођења од осталих спискова. Наводе се и имена лица која нису обухваћена на другим списковима. Подаци су узети на основу изјава чланова породице, текстова и чланака у публикацијама и штампи.

УДРУЖЕЊЕ "МАЈКЕ ЕНКЛАВА СРЕБРЕНИЦА И ЖЕПА" САРАЈЕВО

Ово Удружење евидентирало је највише имена која се односе на јули 1995. године. Стиче утисак да се за иста лица наводе различити подаци о датуму рођења, времену и мјесту нестанка. Достављени спискови не посједују ЈМБ што је представљало тешкоће у одређивању идентитета лица са спискова.

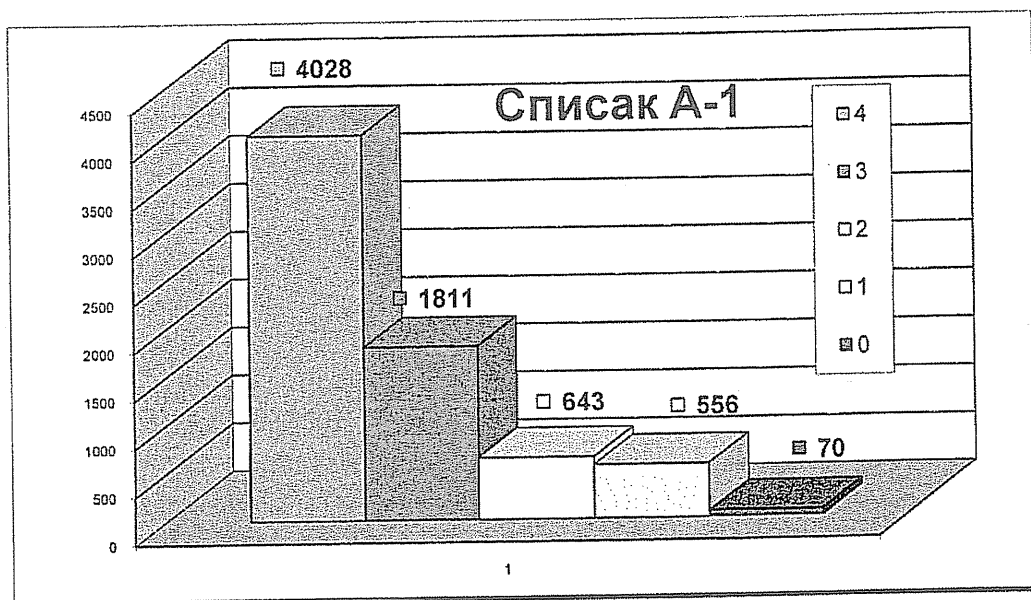
СРЕБРЕНИЦА - ПОТОЧАРИ СПОМЕН ОБИЉЕЖЈЕ И МЕЗАРЈЕ, Сребреница, јули 2004. године

Садржи спискове сахрањених особа У МЦ Поточари - 31. марта 2003 - 600 имена, 11. јула 2003. године - 282 имена, 20. септембра 2003. године - 107 имена и 11. јула 2004. године - 330 имена.

СПИСАК А-1

Уважавајући податке из спискова који су узети као главни у састављању упоредних спискова, у Базу података пријављено је **7.108** имена, код којих су наведени датуми нестанка или смрти унутар раздобља од 10. до 19. јула 1995, укључујући 10. и 19. јули 1995. године (списак А-1).

- За **4.028** лица пријављени су подаци на сва **4** списка - имена се појављују на сва **4** списка који су упоређивани;
- За **1.811** лица пријављени су подаци на **3** списка - име се не појављује на једном списку од упоређиваних;
- За **643** лица пријављени су подаци на **2** списка;
- За **556** лица пријављени су подаци на **1** списку - име није евидентирано на преостала **3** списка;
- За **70** лица подаци се не налазе у **4** главна списка, али се датуми нестанка налазе на другим списковима - уважавајући могућност да породица није била у могућности да пријави несталог члана код организација чији су спискови коришћени као главни, а датум нестанка из предметног периода (10. до 19. јули 1995) пријављен је некој другој организацији; и ова имена уврштена су у категорију несталих у мандату Комисије.

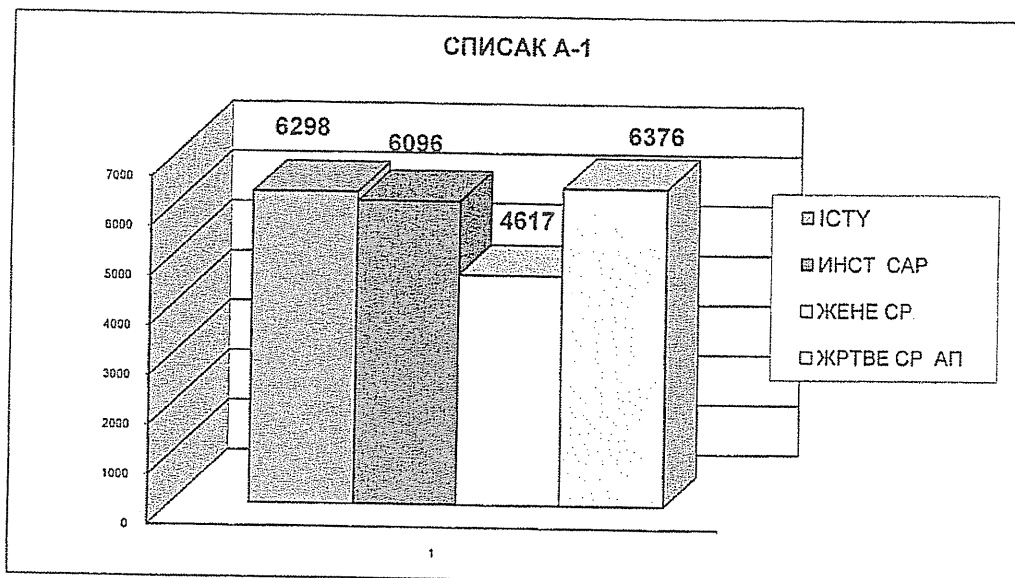
Подаци из спискова који су упоређивани и анализирани разликују се. Такође се разликују и пријављени датуми нестанка, али се они налазе у периоду од 10. до 19. јула 1995. Комисија није правила разлику у датумима кад је у питању период од 10. до 19. јула 1995 године.

Када су упоређивани датуми нестанка из главних спискова, у Базу података Комисије евидентирано је:

- на списку *ICTY* (Хашког трибунала) - **6.298** имена;

- на списку *Института за истраживање злочина против човјечности и међународног права* - 6.096 имена;
- на списку *Удружења Жене Сребренице* - 4.617 имена;
- на списку *Жртве сребреничке апокалипсе* - 6.376 имена.

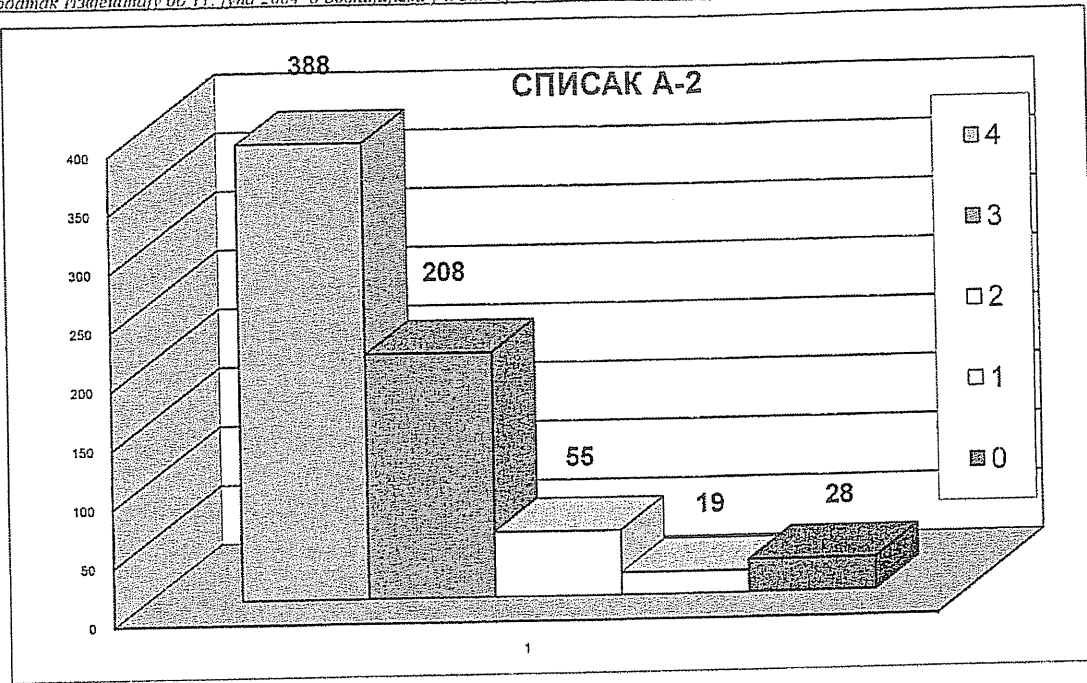
Од 7.108 имена која се налазе на упоредном списку, утврђено је да је 1.331 лице идентификовано. Од тога:

- према списку идентификованих лица који води *МКЦК*, ради се о 1.153 имена;
- према списку *Кантоналног тужилаштва Тузла*, ради се о 1.090 имена;
- према списковима из других извора ради се о 153 имена
- Код *МКЦК* и *КТ Тузла* подаци се подударaju у 1.064 случаја;
- Према доступним подацима, сахрањено је 1.128 лица, од тога у МЦ Поточари 1.100 лица.

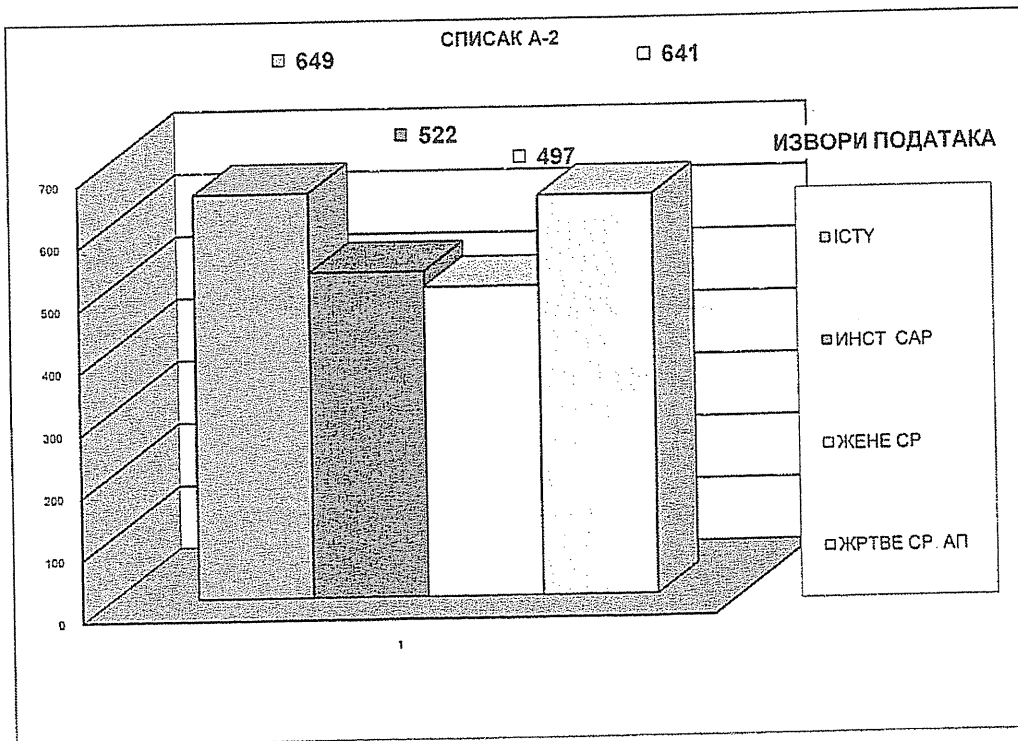
СПИСАК А-2

На списку А-2 (најмање један датум нестанка је ван периода од 10. до 19. јула 1995, с тим што је тај датум унутар јула 1995. године) евидентирано је 698 лица.

- За 388 лица пронађени су подаци на сва 4 списка;
- За 208 лица пронађени су подаци на 3 списка;
- За 55 лица пронађени су подаци на 2 списка;
- За 19 лица пронађени су подаци на 1 списку;
- За 28 лица подаци се не налазе у 4 главна списка, али се налазе на другим списковима.

- На списку *ICTY* пронађено је 649 имена;
- На списку *Института за истраживање злочина против човјечности и међународног права* пронађена су 522 имена;
- На списку *Удружења Жене Сребренице* пронађено је 497 имена;
- На списку *Жртве сребреничке апокалипсе* пронађено је 641 име.

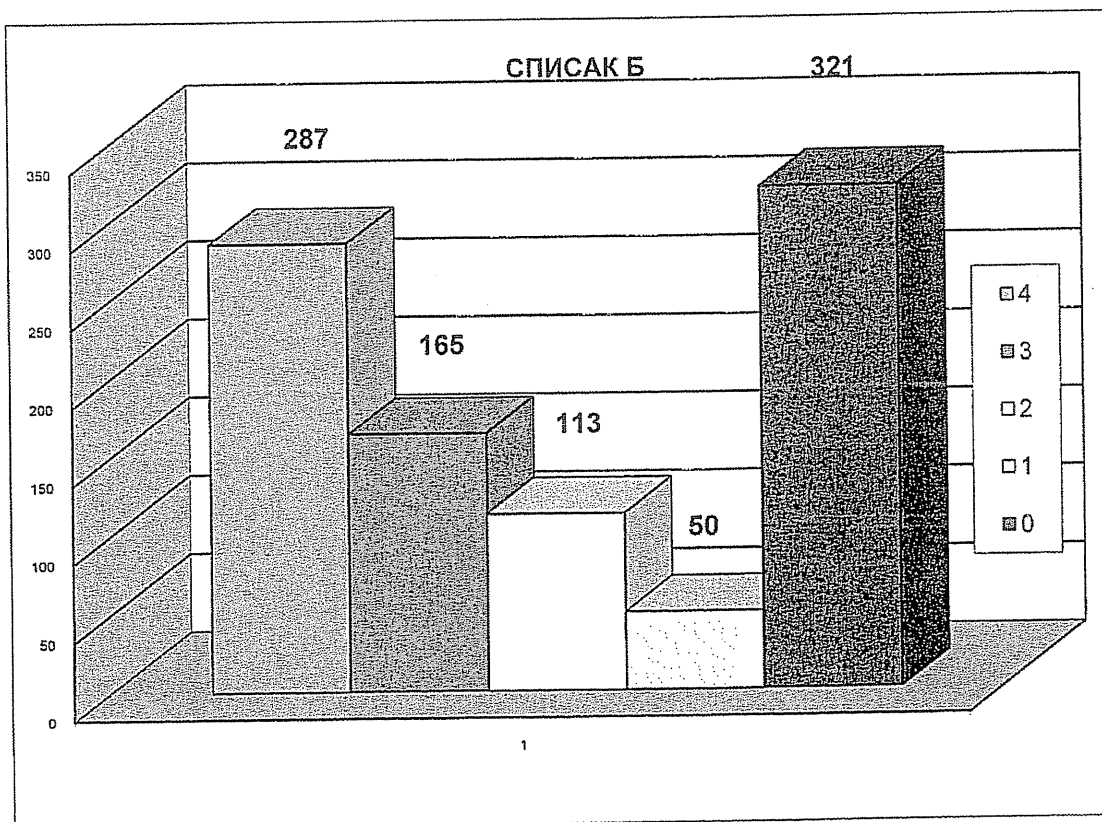
Према доступним евиденцијама, до сада је са овог списка идентификовано **407** лица:

- према списку *МКЦК*, утврђено је **356** имена која су идентификована;
- према списку *КТ Тузла* утврђено је **109** имена;
- према списковима из других извора ради се о **50** имена;
- код *МКЦК* и *КТ Тузла* подаци се подударају у **104** случаја;
- До сада је сахрањено **109** лица, од тога у *МЦ Поточари* **105**.

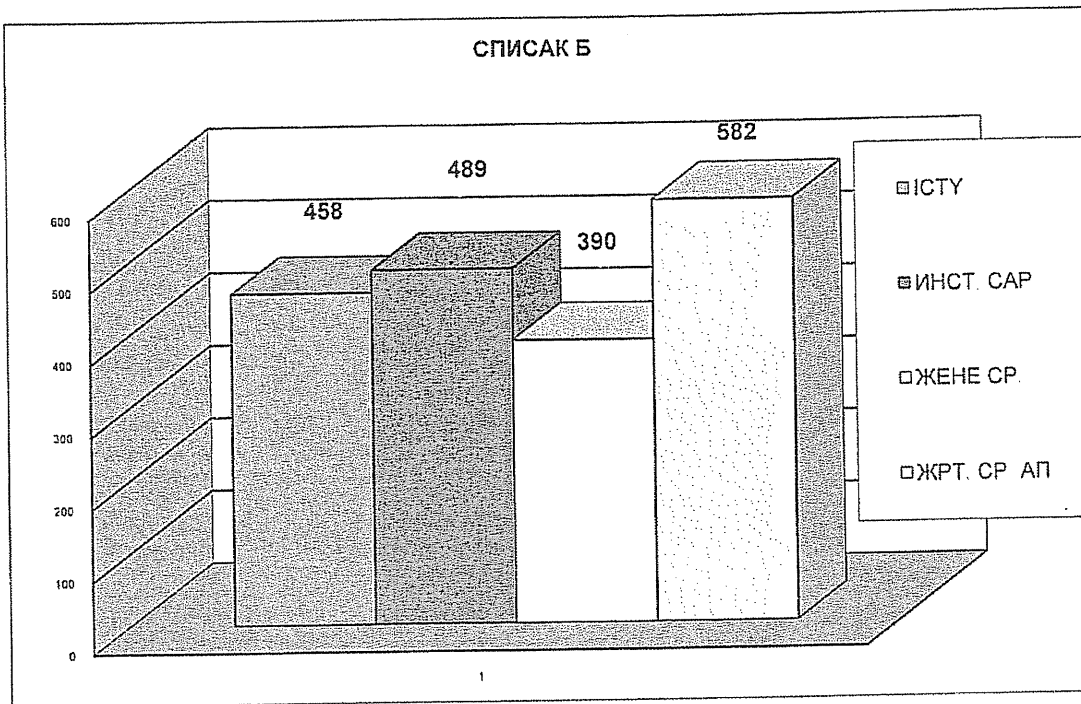
СПИСАК Б

На списку Б (најмање један датум нестанка је унутар предметног периода, од 10. до 19. јула 1995, а остали датуми су ван јула 1995.) евидентирано је **936** лица.

- За **287** лица пронађени су подаци на сва **4** списка;
- За **165** лица пронађени су подаци на **3** списка;
- За **113** лица пронађени су подаци на **2** списка;
- За **50** лица пронађени су подаци на **1** списку;
- За **321** лица подаци се не налазе у **4** главна списка, али се налазе на другим списковима.

- На списку *ICTY* пронађено је **458** имена;
- На списку *Института за истраживање злочина против човјечности и међународног права* пронађено је **489** имена;
- На списку *Удружења Жене Сребренице* пронађено је **390** имена;
- На списку *Жртве сребреничке апокалипсе* пронађена су **582** имена.

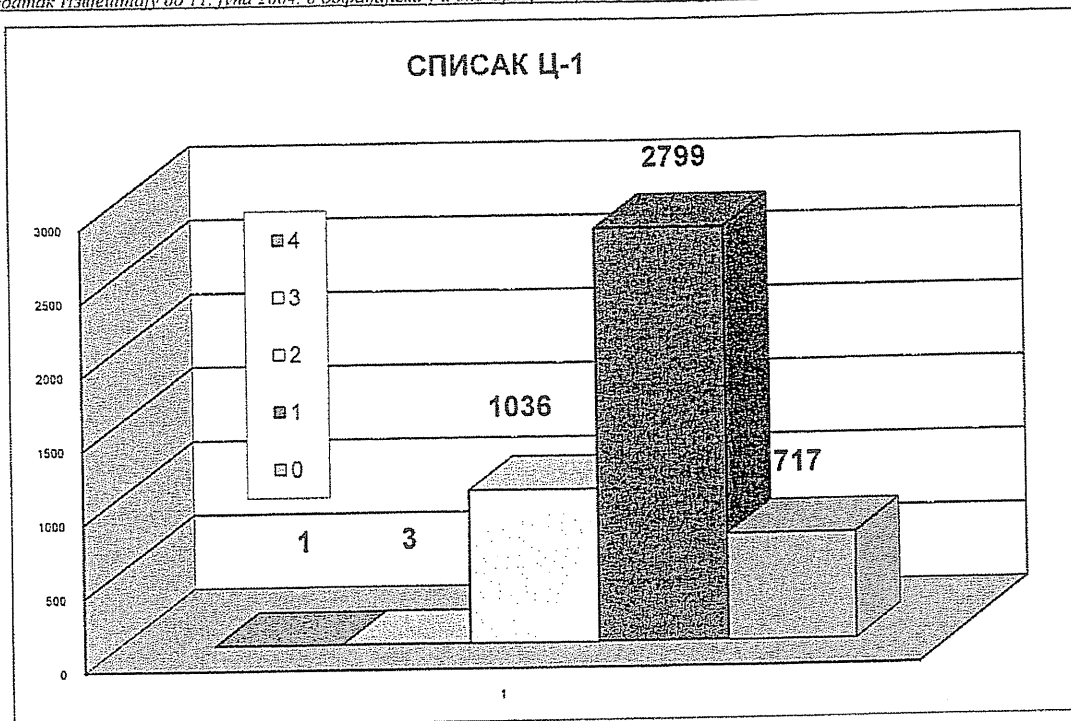
Према доступним евиденцијама, до сада је са овог списка идентификовано **197** лица:

- према списку *МКЦК*, утврђена су **102** имена која су идентификована;
- према списку *КТ Тузла* утврђено је **85** имена;
- према списковима из других извора ради се о **69** имена;
- код *МКЦК* и *КТ Тузла* подаци се подударају у **79** случаја;
- До сада је сахрањено **127** лица, од тога у *МЦ Поточари* **85**.

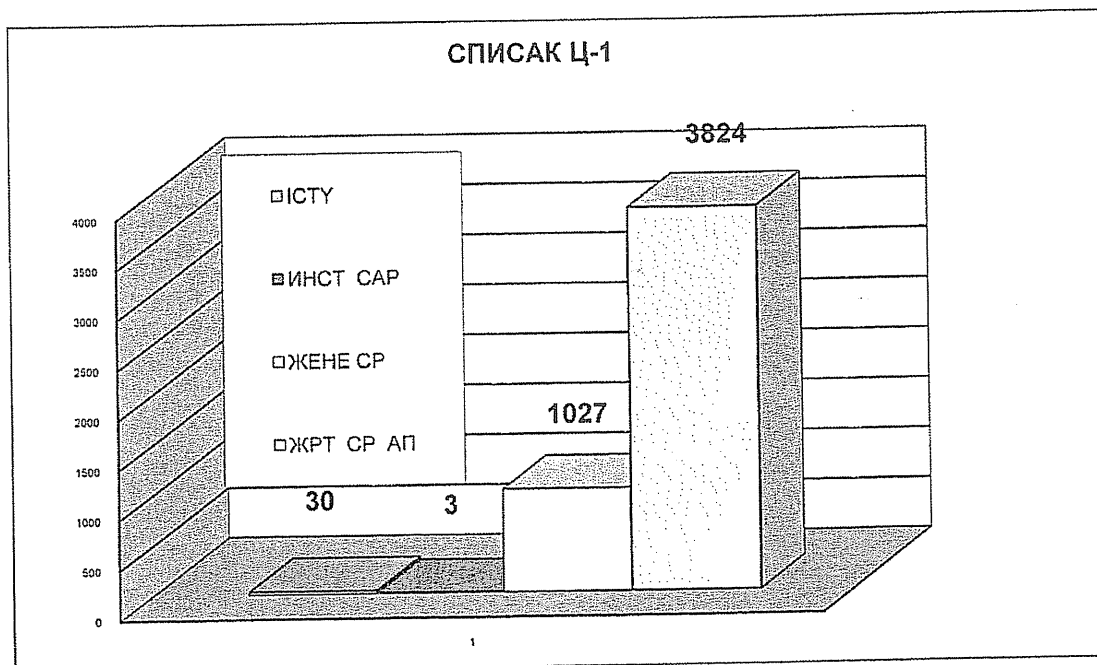
СПИСАК Ц-1

На Списку Ц-1 (датум нестанка лица на свим списковима је ван јула 1995.) у Бази података налази се **4.556** имена.

- За **1** лице пронађени су подаци на сва **4** списка;
- За **3** лица пронађени су подаци на **3** списка;
- За **1.036** лица пронађени су подаци на **2** списка;
- За **2.799** лица пронађени су подаци на **1** списку;
- За **717** лица подаци се не налазе у **4** главна списка, али се налазе на другим списковима.

- На списку *ICTY* пронађено је 30 имена;
- На списку *Института за истраживање злочина против човјечности и међународног права*, пронађено је 3 имена;
- На списку *Удружења Жене Сребренице* пронађено је 1027 име;
- На списку *Жртве сребреничке апокалипсе* пронађено је 3824 име.

Према доступним евиденцијама, до сада је са овог списка идентификовано **1.048** лица:

- према списку *МКЦК*, утврђено је 12 имена која су идентификована;
- према списку *КТ Тузла* утврђено је 5 имена;

- према списковима из других извора ради се о 1.037 имена
- код МКЦК и КТ Тузла подаци се подударају у 3 случаја.
- До сада је сахрањено 808 лица, од тога у МЦ Поточари 21.

СПИСАК Ц-2

На Списку Ц-2 (лица су жива или су умрла природном смрћу), налазе се имена 271 лица за која се претпоставља да су жива и 1 лице које је умрло природном смрћу

У Базу података Комисије је евидентирано 249 лица из Сабирног центра Батковићи која су размјењена

За 19 лица је евидентирано да су послје јула 1995. године боравили у сабирним центрима у СР Југославији под покровитељством УНХЦР-а. Нема трагова да се предати властима Републике Српске. Постоје само бројчани подаци о лицима која су отпутовала у треће земље током 1996. године.

- На списку *ИСТУ* пронађено је 1 име, а његово име наводи се списку лица која су боравила у сабирном центру у СРЈ;
- На списку *Института за истраживање ратних злочина*, Универзитет Сарајево, пронађено је 9 имена која се воде као нестала у јулу 1995. године;
- На списку Удружења *Жене Сребренице* пронађено су 3 имена;
- На списку *Жртве сребреничке апокалипсе* пронађено је 25 имена лица за чији се нестанак наводи датум 11.7.1995. године.
- МКЦК води 2 имена у својој евиденцији тражења.

На сва четири списка евидентирано је 1 лице
До сада је сахрањено 1 лице (умрло у СЦ Батковићи).

ИДЕНТИФИКОВАНА И САХРАЊЕНА ЛИЦА (УКУПНО РЕГИСТРОВАНО У БАЗИ ПОДАТАКА)

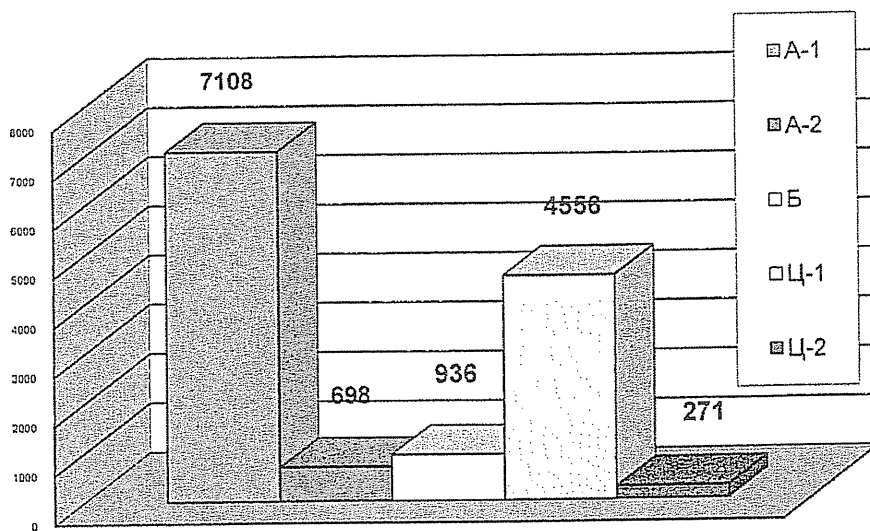
У Базу података је према свим доступним изворима регистровано укупно 2.984 идентификованих лица од 1992. до 1995. године.

У Базу података је према МКЦК изворима регистровано укупно идентификованих 1.623 лица од 1992. до 1995. године.

Према доступним подацима укупно је сахрањено 2.173 лица.

У Базу података Комисије евидентирано је да су у МЦ Поточари сахрањена 1.319 тијела.

УКУПНО БАЗА ПОДАТАКА КОМИСИЈЕ

1

РЕЗИМЕ

Обрада и анализа расположивих спискова и других извора података о несталим лицима у догађајима у и око Сребренице јула 1995. представља веома комплексан проблем. Расположиви спискови и други извори знатно се, између осталог, разликују по садржају и квалитету података, што захтјева изузетне напоре у утврђивању идентитета у њима наведених лица као несталих.

Примјењена методологија приликом уноса, обраде и анализе података о несталим лицима из предмета истраживања Комисије од изузетног је значаја за истраживање злочина против човјечности и међународног права уопште.

Ипак, резултати Комисије по овом питању не могу се узети као потпуни, јер захтијевају даљу и још сложенију обраду. Због великог обима и сложености посла, до краја мандата Комисије реално није било могуће коначно завршити све истраживачке поступке обраде, компарације и анализе расположивих извора, а тиме и прецизирати коначне бројке.

Окосницу упоредних података и даље чине пријаве породица, односно њихови подаци о лицу за којим се трага. Расположиве податке Комисија није у знатнијој мјери провјеравала на терену, већ методама компарације и анализе свих релевантних извора. Стога се ни овај списак не може сматрати коначним.

Комисија сматра да Упоредне спискове треба објавити у средствима јавног информисања, након оцјене Извјештаја од стране Комисије за људска права при Уставном суду Босне и Херцеговине

Комисија предлаже да започети рад на анализи спискова наставе друге одговарајуће институције, прије свих Институт за нестала лица у Босни и Херцеговини.

III

ПРЕПОРУКЕ

Завршетак рада Комисије за истраживање догађаја у и око Сребренице од 10. до 19. јула 1995. године није крај него почетак приче о томе злочину као и о другим злочинима почињеним на просторима Босне и Херцеговине.

Цјеловитија представа о догађајима у и око Сребренице могућа је само након сагледавања њиховог историјског контекста.

Имајући у виду резултате истраживања, Комисија препоручује:

- Метод и начин рада Комисије требао би постати примјер за неопходна даља истраживања почињених злочина на свим просторима, без обзира на то, ко их је, када и гдје починио;
- Извјештај с прилозима представља добар основ за поступање надлежних органа (посебно органа гоњења и правосудних органа на ентитетском и државном нивоу) за даље истраживање, документовање и процесуирање злочина;
- Обавеза је свих органа да сарађују с Хашким трибуналом, посебно у погледу хапшења оптужених и осумњичених за ратне злочине.
- Органи власти треба да преиспитају ангажмане лица запослених у државним органима, институцијама као и јавним службама, а који су осумњичени за ратне злочине;
- Надлежни органи треба да наставе са активностима на даљем прикупљању документације и релевантних чињеница, посебно у вези са евентуално новим појединачним и масовним гробницама. Информације о потенцијалним гробницама које евентуално стигну органима Републике Српске послије завршетка рада Комисије треба доставити Федералној комисији за нестала лица или другом надлежном органу;
- Поспјешити и убрзати рад на ексхумацијама и идентификацијама посмртних остатака у којем циљу надлежни органи треба да изнађу одговарајућа материјално-финансијска средства. Дозволити да тијела још годинама леже у сада познатим гробницама, била би додатна неправда породицама које већ девет година чекају на одговоре;

- Комисија осјећа потребу да препоручи руководству Републике Српске да се поклони жртвама Сребренице и извини породицама жртава.
Комисија се нада да ће исти примјер слиједити и представници власти других народа у Босни и Херцеговини у односу на све друге ратне злочине и жртве невино настрадале у ратним догађајима.

Бања Лука, 15. октобар 2004.

КОМИСИЈА:

Милан Богданић, председник

Ђорђе Стојаковић, потпредседник

Проф. др Смаил Чекић, потпредседник

Гордон Бејкон, члан

Гојко Вукотић, члан

Милорад Ивошевић, члан

Жељко Вујадиновић, члан

НАПОМЕНА:

- Комисија доставља Извјештај оснивачу Влади Републике Српске на усвајање и даљи поступак.
- Прилози уз Извјештај садрже дијелом документацију од интереса за органе гоњења и правосудне органе, па Комисија нема надлежност за објављивање истих. Ово се не односи на спискове несталих лица.

ПРИЛОЗИ

- а) административна акта и други материјали
- б) документација
- в) фотодокументација потенцијалних масовних гробница
- г) упоредни спискови несталих лица са прилозима
- д) изворни спискови